

Velja po pošti:
Za celo leto naprej . K 25.—
za pol leta . . . . . 13.—
za četrť 6.50
za en mesec 2.20
za Nemčijo celoletno . 29.—
za ostalo inozemstvo . 35.—
V upravnistvu:
Za celo leto naprej . K 22.40
za pol leta 11.20
za četrť 5.60
za en mesec 1.90
Za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENE C

Inserati:
Enostolpna petstvarata (72 mm):
za enkrat . . . . . po 15 v
za dvakrat 13
za trikrat 10
za več ko trikrat . . . 9
V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvratna 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Izhaja:
vsak dan, izvenemki nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; neurankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravnistvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 6.
Sprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Upravniskega telefona štev. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Za železnico Polzela-Kamnik.

V nedeljo, 12. t. m., se je vršil na Gornjskem pri Braslovcah velik shod interesentov v prid železniškega projekta Polzela-Kamnik. Shod je sklical predsednik železniškega odbora č. g. duhovni svetovalec Zdošek, ki je predsedoval; podpredsednika sta bila gg. notar Jezovšek z Vranskega in župan Cukala z Gornjskega. Bilo je navzočih do 500 oseb; prihiteli so iz vseh krajev, celo iz daljne tuhinjske doline, iz Črnega grabna itd.; zastopane so bile vse stranke, tudi Nemci, nekaj došlo delat zgago, to se pravi agitiral za nov projekt Vransko-Domžale; poslali so v boj viteza pl. Haupta, a z malim uspehom, bolje rečeno s popolnim neuspehom, deželni poslanec baron Knobloch pa se je držal v ozadju. Navzoča sta bila in govorila deželna poslanca dr. Benkovič in Terglav; poslancev narodne stranke ni bilo, češ, da niso bili vabljeni (saj ni bil nikdo osebno povabljen, ker je bil shod javen!); konstatiralo se je večkrat, da se mora stvar brez vsega strankarstva razpravljati.

Poročal je o stanju zadeve na podlagi vladne predloge in zasebnih informacij poslanec dr. Benkovič temeljito, ožigosal vladno predlogo s progo Polzela-Motnik kot pokovičarsko, ovrget vladne razloge zoper takojšnje zidanje cele proge do Kamnika; tehniških ovir ni, gotovo pa manj nego pri drugih v vladni predlogi zapopadenih, pa manj potrebnih progah, n. pr. Landeck-Pfunds, Seebach-Gusswerk, Toblach-Cortina; stroški so mali, okrog 350.000 K, na 1 km proti 700.000 K, za 1 km proge Landeck-Pfunds, ki se bo zidala na državne stroške in samo za luksus tujcev, turistov itd. Govornik ožigosa mačehevsko postopanje vlade proti slovenskim deželam, brezbriznost štajerskega deželnega odbora proti tej progji, celo njegovo nasprotovanje (Burni medklici) in protežiranje nepotrebnih železnic v nemškem delu dežele, zahteva, da se cela proga Kamnik-Polzela takoj zida, ker so vsi predpogoji dani, protestira zoper vsako zavlačevanje zlasti s tem, da so se neki krogi začeli zavzemati za ne še trasirano progo na Domžale; govornik protestira zoper to, da bi izvršitev proge bila odvisna od negotovih prispevkov dežele, zahteva v tem oziru več jasnosti v bodoči vladni predlogi in izraža željo, da vlada

od interesentov ne bo zahtevala več prispevkov, kot jih zmorejo za postaje in postajališča in kot je običajno. Svoja izvajanja je podprl s statističnimi in drugimi podatki.

Med govorom mestoma in po govoru so poslušalci burno pritrdjevali. V istem smislu za takojšnjo izvršitev cele proge do Kamnika na državne stroške in zoper vsako zavlačevanje s projektom Domžale so govorili še gg. notar Jezovšek z Vranskega posebno toplo, dalje Engelmann iz Tuhinje, deželni poslanec Terglav, Rančigaj, Apat in drugi. Gospod pl. Haupt je hotel vodo kaliti s svojim nemškim govorom (on bi se v 40 letih svojega bivanja v vranskem okraju lahko slovenski naučil) in se zavzemal za odlašanje s tem, da se napravi nov projekt na Domžale, najbrže na prošnjo Celjanov in Domžalcev ter nekkih krogov v štajerski deželni hiši, pa brez uspeha.

Odgovorilo se mu je, da ste obe progji potrebni, tudi ona na Domžale, da pa je le ona na Kamnik zrela za takojšnjo izvršitev; interesentje na progji Domžale so sami krivi, če niso pravočasno pripravili predpogojev za svojo progjo; sicer pa to še lahko store, ne da bi s tem smeli zavirati progjo po tuhinjski dolini, katera se bo svoječasnno zvezala s progo Rečica na Paki-Gornjigrad.

Sklenile so se ob navdušenju soglasno, konečno tudi z glasom pl. Haupta (ki se je nekoliko zaklavljal) po gosp. predsedniku stavljene resolucije, s katerimi se vlada pozivlja, da v novo vladno predlogo, ki se državnemu zboru predloži v oktobru ali novembru, vzame celo progo Polzela-Kamnik, da se proga zida na državne stroške, neodvisno od negotovih prispevkov dežele, dalje se je protestiralo zoper vsako nasprotovanje bodisi deželnega odbora ali drugih faktorjev zoper to progjo (grška trgovska zbornica je za to progjo) in so se vsi poslanci (navzoči in nenavzoči) interesiranih okrajev pozvali, z vsjo odločnostjo in brezobzirnostjo delovati v smislu teh resolucij. Resolucije so se izročile poslancu dr. Benkoviču, da jih spravi na pristojna mesta.

Za železnico Polzela-Kamnik

naj vsi interesirani krogi pošljejo železniškemu ministrstvu peticije v smislu sklepov shoda na Gornjskem; upamo, da bodo tudi deželni odbor kranjski ter trgovska in obrtna zbornica in drugi faktorji v kranjski deželi storili v polni meri svojo dolžnost.

Po političkih počitnicah.

Ljubljana, 14. sept.

Nikakor se ne more trditi, da so sedanje Bienenrthove konference odstranile ovire, ki povzročajo, da položaj v državnem zboru ni ugoden. To izpoznavajo že krščanski socialci, ki naglašajo, da bo težko mogoče kratko neovirano zasedanje češkega deželnega zbora. Tisti radikalni Nemci, ki so tako gromeli proti slovenski obstrukciji v državnem zboru, že naglašajo, da češkega deželnega zbora ne bo, če se ne izpolnijo vse nemške zahteve, ki se seveda pretirane in izvirajo pred vsem iz nemške vsemogočnosti, iz tiste nemške oholosti in ošabnosti, ki daje češkemu Brnu z umetno nemško upravo po samonemških uličnih napisih samonemški značaj, ki preganja češke avstrijske državljane in jim zapira postavno upravičene lastne zasebne češke šole. »Slovanska Unija« še o jesenski taktiki ni sklepala, kljub temu že zdaj Nemci prorokujejo, da nastopi jeseni z obstrukcijo. Seveda, Nemci znajo več, kakor člani »Slovanske Unije«! V mali vladni večini tudi ni prave sloge, zato zagrizeni vladinovi mladi čivkajo in tarnajo. Bienenrthovo ministrstvo gleda s strahom v bodočnost. Skrbi ga predvsem finančna preosnova, ki se jo vladne stranke ne upajo zagovarjati pred svojimi volivci. Kljub temu, da se krha število vladi prijaznih poslancev, si le še upa s smešno ošabnostjo nemško časopisje trditi, da o kakik izpremembi vlade ne more biti govora. Naslanjajo se zgolj na skrite moči, a pozabljajo, da so tisti, ki še Bienenrthovo vladno H. drže, dobri računarji, ki bodo že sklenili račun z Bienenrthovo vladno H., ko izprevidijo, da je brez moči.

Včerašnji ministrski svet se je pečal pred vsem s prihodnjim državnozborskim zasedanjem. Določil je, da se skličejo 16. t. m. dalmatinski, gališki, nižjeavstrijski, solnograški, štajerski, predarlski, istrski in tržaški deželni zbor, ostali se pa skličejo 23. septembra. Češki deželni zbor bo sklican 21. t. m. Predloži se mu novela o pomnožitvi deželnoodborniških mest, o jezikovni uporabi pri avtonomnih oblastih, o izpremembi deželnega in deželnozborskega volivnega reda.

Načelnik državnozborske nemške agrarne stranke poslanec dr. Damm izjavlja, da se češki deželni zbor najbrže konstituiral, a s tem še nemška obstrukcija ni odpravljena. Deželni zbor naj ima prliko, da se izjavi o nemških zahtevah. Nemci odločno obnove obstrukcijo, ako češka večina ne odneha. Slabo znamenje, ker so nemške zahteve naravnost gorostasne.

»Den« poroča, da se namerava Bienenrth po konferenci z agrarci posvetovati z Jugoslavlani in s »Poljsko ljudsko stranko«. Poizvedeti baje hoče, kake koncesije zahtevajo Jugoslavlani in »Poljska ljudska stranka« za slučaj, da podpirajo deloljubno državnozborsko večino.

V Pragi je zboroval mladočeški izvršilni odbor. Seje je vodil dr. Skarda. Pacak, Mastalka in Skarda so poročali o konferencah z Bienenrthom. Češki zastopniki so Bienenrtha informirali o češki opoziciji proti sedanjim vladim.

Češki radikalci so priredili v nedeljo več shodov, na katerih so nastopili proti dunajskim konferencam. Poslanec Choc je izjavil, da je mogoča sprava med Čehi in Nemci le temeljem češkega državnega prava. Ako ne bo zboroval češki deželni zbor, tudi državnega zbora ne bo.

V Krakovu se je vršila 13. t. m. konferenca »Poljske ljudske stranke«, ki so se je udeležili vsi strankini državni in deželni poslanci. Načelnik poslanec Stapinski je obširno poročal o stališču, ki ga je zavzemala stranka minulo leto proti sedanjemu vladnemu sistemu. Soglasno se je sklenila resolucija, ki izreka zahvalo in popolno zaupanje poslancu Stapinskemu za vodstvo stranke in za boj proti vsem centralističnim in germanizatoričnim tendencam prvega in drugega Bienenrthovega ministrstva. Germanizatorična tendenca Bienenrthove vlade se pred vsem zrcali v jezikovni predlogi za Češko kakor tudi v imenovanju nemškega deželnega šolskega nadzornika na Kranjskem in v spletkah proti narodni enakopravnosti vseh narodov, kar se je osobito pokazalo, ko so zaprli češke šole na Dunaju in v Poštorni. Poslancem »Poljske ljudske stranke« izreka resolucija zahvalo in priznanje, ker so se energično približali »Slovanski Uniji«, ker je tako postalo nevzdržljivo stališče Nemcev. Odobrava se strankina politika z ozirom na socialno zavarovanje, trgovinske pogodbe z balkanskimi državami in v zadevi bosanske agrarne banke. Resolucija naglašja, da se upravičene slovenske zahteve v Avstriji zamorejo le uresničiti, ako se strmoglavi centralizem. Z ozirom na razmerje med Poljaki in Rusini se naglašja, da morajo dobiti Rusini svoje kulturne zahteve, nadalje popolno kontrolo nad deželno upravo kakor tudi primerno zastopstvo v deželnem zastopstvu in udeležbo pri vladi. Z ozirom na deželni zbor se zahteva splošna, enaka in direktna volivna pravica.

Vsa poročila o položaju za sedanjjo vladno niso kdosisgavedi kako ugodna. Največje važnosti je konferenca »Poljske ljudske stranke«, ki odločno obsoja seda-

LISTEK.

Izpod Kuma.

Dr. L. Lénard.
(Dalje.)

Kako se je stvar nadaljevala in končala, nisem mogel dognati, ker so vsi navzoči pivci in pivke — in bilo jih je precejšnje število — pred sodnijo prisegli, da niso o stvari ničesar videli in ničesar slišali in tudi meni zasebno ni nikdo izdal besedice. Toda cesarska gosposka je trdila, da ni prišla iz zidanice po navadnem načinu in zdavnishko spričevalo je pričalo, da ima dotična gosposka neke sledove tam, kjer se nikomur ne pokažejo.

Treba je bilo hoditi k sodišču, kjer so se popisovale bele pole popirja, zaslišavale priče, ki niso nič povedale, izpraševal se je Gašpar Šunta, ki je na vsako sodnikovo vprašanje pokorno pokimal z glavo in dopustila se je k besedi dotična cesarska gosposka, ki je govorila za štiri pole popirja.

Slednjič se je pa proglasila v cesarjevem imenu sledeča razsodba:

Gašpar Šunta se spozna krivega zoper vse proti njemu navedene paragrafe in se obsoja na tri dni zapora. Oteževalno za njega je, da je razžalil ravno cesarsko

gosposko, olajševalno pa, da je dotična cesarska gosposka takrat bila pijana; oteževalno je dalje, da se nič ne kesa svojega dejanja, olajševalno pa, da je odkritosrčno pripoznal; oteževalno je, da je poprej upijal cesarsko gosposko, olajševalno pa, da jo je upijal s svojim vinom; oteževalno je, da je razžalil cesarsko gosposko tam, kjer je najbolj zaničljivo, olajševalno pa, da jo je razžalil tam, kjer se nikomur ne pokaže.

Ako se torej seštejejo vse različne okoliščine in odštejejo druga od druge, pride vun za Gašparja Šunto ravno tri dni zapora, cesarski gosposki fe pa naroča, naj več ne zahaja v njegovo zidnico pit.

Gašpar Šunta je poslušal svojo obsodbo ponižno in z veliko udanostjo, s sklonjeno glavo in s skesanim srcem in ko ga je sodnik vprašal, ako se ima čez obsodbo kaj pritožiti, je odvrnil:

Naj pa bo, naj, če je tako prav.

Cesarska gosposka je pa, ko je zaslišala svojo sodbo, zarentačila: »Prekleti far!»

Ko so odpeljali Gašparja Šunto v kejhjo, se je mimogrede še obrnil k razžaljeni cesarski gosposki in spregovoril:

»Pa nikar naj kaj ne zamerijo.«

Cesarska gosposka se je pa obrnila in mu pokazala razžaljeni del telesa.

Nekaj časa pozneje je imel Gašpar Šunta spet opravke pri sodniji. Bilo je takole:

Takrat smo imeli za sodnika nekega Nemca. Bil je mlad gospod, visok in tennak in je imel dolge, črne brke in strašno hud glas, katerega so se ljudje bolj bali, kakor kelhic in birača. Sodil je jako na kratko in krepko. Vsakega je najprej ozmerjal, potem mu pa naložil štirinajst dni zapora. Toda zmerjanja so se ljudje bolj bali, kakor ričeta, ker so se gospod pri tem drii na ves glas in dajali priimke, za katere bi kdo drugi dobil nekaj tednov ječe. Dolenjec je pa že tak. Trpljenja in pomanjkanja se ne boji, vsak trud prenese mirno in vdano, kot božji volek, zamere pa ne prenese in luđa beseda ga takoj zlomi. Marsikaj stori in govori, kar se ne vjema z njegovim prepričanjem, ne iz hri navščine, ampak, ker se boji hude besede ali, ker je premehak, da bi povedal naravnost. To stran je treba pri njem vedno vpoštevati.

Nekoč sta se skregala Gašpar Šunta in tista Urša, ki stanuje pod Črnim logom, zaradi nekega vijačka. Črnoška Urša je pa tržaška reienka, ki ima čisto drugačno kri, kakor naši ljudje. Med drugimi ima tudi to posebnost, da se silno rada tožari. Začne prepri, vjame kakšno nerodno besedo, potem pa leti k sodniku. Tako je bilo tudi sedaj. Toliko časa je dražila Gašpar-

ja, kam je dal njen vijaček, da je slednjič zaklical: »Boš zlomka dala mir s tvojim vijačkom!« Urša ga je pa nato šla tožiti, da ji je rekel »zlomek«.

Posledica je bila, da je romala s hribov doli v Radeče cela rešta prič, ki niso vse skupaj, kakor so zatrjevale, nič vedele in nič slišale, ter sploh ne vedo, zakaj se jih kliče.

Sodnik je bil torej navezan izključno na svojo modrost, pri tem je pa še s težavo tolkel slovenščino in tudi rad pozabil, da ima pred sabo slovensko občinstvo.

Prišel je takole:

Dvignil je glavo, naježil muštace, grdo pogledal in zaklical proti Urši:

»Vas?!« (Hotel je reči »kaj«, po nemško »was«).

»Mene, mene,« odgovori Urša.

Sodnik se namrdne, pogleda še bolj grdo in zavpije:

»Vi?!« (»Wie« po nemško, po slovensko »kako«).

»Jaz, jaz,« odgovori Urša.

Sodnik skoči na noge in vpraša po slovensko: »Also, kaj nosite spredaj?« (»Was bringen sie vor,« je poslovenil dobesedno, hoteč jo vprašati, kaj želi.)

»Fjertah, gaspud rihtar,« odgovori Urša, »kupila sem ga pri Jerečniku za štiri groše.«

(Konec.)

nji vladni sistem... Z največjim naporom je zmagala v zadnjem zasedanju v zadevi bosanske agrarne banke s 5 glasovi večine. Če glasuje »Poljska ljudska stranka« proti vladni Bienenrth II., ji je poraz zagotovljen.

Danes je napovedan skupni ministrski svet, ki bo sklepal o skupnem proračunu. Šlo se bo za 230 milijonov, ki jih potrebuje mornarica za štiri nove dreadnoughte. Kdaj se skličejo delegacije, še ni znano. Pristavljamo še, da se je pričela vlada pogajati z agrarci glede na pooblastilni zakon.

Vladi v prilog svetlo pobarvana poročila vladi prijaznih listov se morajo presojati strogo nepristransko. Iz njih samih zvenj prerokovanje, da je že napeta vrh mrtvaškemu zvoncu Bienenrthove vlade štev. II.!

Na Ogrskem se počasi vleče naprej ministrska kriza. Dr. Wekerle je odpotoval po večerajšnjem ministrskem svetu na Dunaj, kjer ostane več časa. V neodvisni stranki se pojavlja vedno večji razkol med Justhom in Kossuthom. Sodiijo, da stranka razpade v dve skupini. V klubu »Neodvisne stranke« se boje, da se imenuje vojno ministrstvo za namenom, da razbije »Neodvisno stranko.« Boje se, da nastopi Khuen Hedyvary s pomočjo narodnostij proti »Neodvisni stranki«.

MADJARI IN USTAVA ZA BOSNO IN HERCEGOVINO.

Iz Sarajeva poročajo: »Hrvatski dnevnik« poroča, da avstrijsko ministrstvo takrat, ko je Burian predložil obema vladama načrt o ustavi za Bosno in Hercegovino, avstrijska vlada ni stavila nikakih zaprek; ogrska vlada pa je izrekla, da se kot provizorična ne more pečati z zadevo, ki se tiče temeljnih zakonov deželne krone sv. Štefana. To svoje stališče je opirala ogrska vlada še posebno z razlogom, da je večina stranke neodvisnosti že protestirala proti proglašenju ustave za Bosno in Hercegovino v imenu cesarja in kralja, temveč se zahteva, da se izvrši to proglašenje edino le v imenu ogrskega kralja. Dalje zahteva ogrska vlada, da se opusti mesto guvernerja za Bosno in Hercegovino ter osnuje mesto bana za omenjeni deželi. Teh dveh madjarskih zahtev pa ni niti Burian posebno vneto podpiral, zбог česar so se razširili glasovi o njegovi demisiji. »Hrvatski dnevnik« zaključuje, da je doznal, da v vodilnih krogih monarhije niso voljni, da bi privolili v spremembo statuta, ki je že pripravljen. Ustavo za Bosno in Hercegovino bo tedaj sankcioniral cesar in kralj.

ŠPANSKO VOJNO SODIŠČE NA DELU.

Madrid, 10. septembra. Vojno sodišče v Barceloni je imelo obravnavo z dvema policistoma, ki sta ob revoluciji streljala na vojake. Zastopnik tožbe je predlagal za enega smrtno obsodbo, za drugega pa 20 let ječe. Obsodba vojnega sodišča je še tajna, ker jo mora potrditi barcelonski generalni kapitan. Splošno pa se sodi, da bosta oba obsojena na smrt. — V Barceloni so pretekle dni aretovali šest anarhistov, v Huelvi 14 in poleg tega še mnogo v Saragosi in drugih mestih.

Dnevne novice.

+ Veličasten shod Kmečke zveze v Loškem potoku. Na stotine mož in mladencev je poslušalo govore svojih poslancev dr. Pegana, Jakliča in Bartola. O deželnem zboru je poročal dr. Pegan, ki je pojasnjeval novi občinski, lovski in cestni zakon. Nasprotujejo tem postavam liberalci in veleposestniki, a pomnijo naj, doslej si je S. L. S. že marsikaj privojevala, izvajala si bo tudi te zakone. Zborovalci so navdušeno pritrdjevali. Poslanec Jaklič je govoril o državnem zboru. Zborovalci so navdušeno pritrdjevali njegovim izvajanjem. Ne prerokujem ničesar, ničesar ne obetam, a tako, kakor doslej, bomo poslanci S. L. S. stali tudi v bodoče: za čast in korist slovenskega naroda. (Zivahno odobravanje.) Posl. Bartol je kaj zanimivo govoril o zavarovalnicah i. dr. Župan G. Gregorič je pozdravil navzoče poslance in jih pozival, da ne pozabijo Loškega potoka. G. Skulič je predlagal zaupnico državnim in deželnim poslancem, ki je bila z navdušenjem sprejeta. Shod je protestiral tudi proti sankcioniranju lex Axmann-Kolisko. Loški potok je v taboru S. L. S. Živelj!

+ Pokažite nam obljubljeni sad, ki naj ga prikazujemo iz nedolžnih žrtev padlih pod smrtonosnimi svinčenkami, tako kliče zadnji liberalni »Gorenjec«. Za danes samo par narodno - liberalnih sadov: 1. Na dan je prišla Ivan Hribarjeva pogodba z Nemci. — 2. Dr. Ivan Tavčar je na shodu v »Mestnem Domu« par mesecev po svojem govoru na pokopališču izjavil, da je bila nemško - slovenska pogodba eno najpametnejših političnih del narodno napredne stranke in če bi šlo po njegovo, bi še trajala. Liberalci, ki so se

20. septembra solzili, so tej dr. Tavčarjevi izjavi ploskali. Tako je vrednost liberalnih solz! — 3. »Narod« je predlagal zvezo slovenskih in nemških svobodomislovcev v boju za »Svobodno slovo«. — 4. »Narod« je priobčil reklamne novice »Svobodne misli« za odstop od katoliške cerkve. — 5. »Narod« je zagazil nazaj v osebni politični polemični ton in ce.o gospodične, ki so sodelovale pri kamniški prireditvi »Orlov« opsovali na tako podel način, da psovki niti ponoviti ne moremo. — 6. »Bratska ljubezen« in priprava za 20. september je bil liberalcem napad na garderobo pevke »Ljubljane«, katerim so porezali klobuke. — 7. »Narod« je pozval svoje somišljenike naj po vzgledu viškega napada napadajo Orle in naj jim strižejo lase. — 8. Spodobnost za skupen nastop 20. septembra so liberalci pokazali preteklo nedeljo v Litiji, kjer so napadli naše somišljenike, jim zvižgali kakor bi bili pred kazino in metali nanje kamenje! — 9. Dr. Oražnu pa, ki je napravil iz dogodkov 20. septembra »sad« in svojo pivovarno prodal Nemcu, pa kličejo »Slava«. To mož bo stal na čelu Sokolov 20. septembra ob grobu Adamiča in Lundra! — 10. Dne 19. septembra bo obletnica, ko je Ivan Hribar telefonično zahteval naj pošlje deželni predsednik volake na ulico proti delavcem. — To so res lepi »sadovi«, tako prekrasni, da nam naša čast zabranjuje kosati se dne 20. septembra skupno za morda še lepše »sadove« narodnega nazadnjaštva in napredne surovosti.

+ Ne boste terorizirali! V »Narodu« se zopet pojavljajo novice, ki imajo namen napraviti 20. septembra kolikor mogoče velik dirndaj, dasi bi ravno liberalci imeli največ povoda, da se 20. septembra sramotno poskrijejo. O skupnosti »narodnega praznika« že samo po zgoraj omenjenih liberalno »narodnih« sadovih ni mogoče niti govoriti, zato smatramo za veliko predrznost, če se kak radikalni mladenič vsede za mizo in zapiše v »Narodu«, da morajo dne 20. septembra ob 3. do 5. ure popoldne biti zaprte vse prodajalne, kavarne in gostilne. Na tak način brez kake odgovornosti ste uprizorili pred letom shod slabega spomina, ki je zahteval dve nedolžni žrtvi in na nekaj tak način kar na svojo pest diktira kak neznani radikalček celi Ljubljani, kako se ima zadržati 20. septembra. Prepričani smo, da govorimo v imenu ogromne večine Ljubljane, ako pravimo: S takimi noticami po »Narodu« se ne pustimo terorizirati. V nedeljo, dne 19. septembra, ob obletnici, ko je Ivan Hribar dal poklicati vojaštvo na ulico, imate dovolj časa, da bi se zjokali nad grobom nesrečnih nedolžnih žrtev ob svojih »sadovih«! Siliti trgovce in obrtnike, katerim ste že dovolj škodovali, naj imajo tudi v ponedeljek 20. septembra zaprto samo radi tega, da se Vam dá prilika napraviti zopet kak nevaren »rumel«, je pa navadna brezvestnost, katero z vso odločnostjo zavračamo. Ali nimate src do naše slovenske mladine, da Vam še ni dovolj nesrečnih žrtev? Kako lahko najmanjša stvar dá povod za nove žalostne dogodke, saj že sedaj hodijo orožniki po Ljubljani. Skodo pri najmanjši nerednosti bomo imeli le Slovenci. Zato ni dovolj priporočati, naj se dan 20. septembra v Ljubljani normalno razvija! Naravnost se obračamo na dr. Ivana Tavčarja s pozivom naj ustavi vse neprevide huijskajoče novice neizkušenih mladčev po »Narodu«, sicer napravljamo že danes njega odgovornega za vse. Z ogorčenjem zavračamo vsak terorizem in zapiranje trgovin in obrti in vsak poizkus sedaj ko prihaja mladina v šolo k naukom, da bi se zopet begalo in huijskalo mladino in ji nalagalo trpljenje za grehe drugih. Tako daleč Ljubljančanje še niso padli, da bi se morali pustiti terorizirati od par mlečnozobih radikalčkov, ki nimajo dovolj razsodnosti, da bi vedeli, kaj je res korist naroda in kaj je reklama za par vročerkvinih manjštenpirarskih butic. Ta terorizem se na korist Ljubljane mora zlomiti!

+ Protestni shod zoper premestitev slovenskega učiteljskega v Gorici, je bil klavren, ker občinstvo niti polovico ni tako »razburjeno«, kakor pišejo iredentovski listi. Na shodu so bili navzoči le župani iz Furlanije, govorili so župan goriški Bombič, Českut in Venier in sicer take bedastoče, da jih ni vredno ponatisniti. Sprejeli so resolucijo, v kateri trdijo, da je Gorica italijanska, ne da bi sami temu verjeli. Zbrali so se tudi laški profesorji in učitelji, kojih govori so bili še bolj puisti. V svoji resoluciji govorijo o »ljudski volji«. Ljudske volje pa ni bilo veliko, ker je bilo ljudi le malo. Centralna vlada in namestništvo v Trstu bi se pred vesoljnim svetom krvavo osmešila, če bi se ustrašila protesta propale goriške iredentarske klike in furlanskih županov, ki naj bi se raje za Furlanijo brigali.

+ Na knezoškofijski gimnaziji v St. Vidu je imenovan za profesorja g. Jožef Keržišnik.

+ Za dilaške knjižnice na srednjih šolah na Kranjskem se uvedejo doneski po 1 K na leto za učenca.

+ Ljudsko šolstvo. Nadučiteljem v Mokronogu je imenovan Ivan Pirnat, v Dobrepolju Matej Peterlin. Enorazrednica v Grosuplem se razširi v dvorazrednico.

+ Shod svobodomislovcev na Jesenicah. O tem se poroča z Jesenic: Za nedeljo ob 7. uri zvečer je bil napovedan. Z vsem pompom se je vabilo nanj, zlasti od socialnodemokratske strani v »Napredu«. Proti 7. uri pa so se jele pomikati nekatere posamezne postavbe proti restavraciji »pri Sokolu«. Klobuke globoko na oči in zaviti v pelerine visoko na obraz, so boječe nekatere omahujoče prikazni stopale proti zbirališču. Prestrašene oči so zrle izpod pelerin na vse štiri vetrove, jih li kdo vidi. Pred vrati je vsak še postal in se še enkrat ozrl, če ni kaka živa stvar v bližini, in če se je uveril o popolni samotji, je zginil v restavracijo urnega koraka, kakor se ji je počasnega bližal. Nekateri pa so začeli človeške korake po cestah in so se tako prestrašili, da so kakor okameneli obstali in zrl premikajoče se vlake na kolodvoru; dokler človeški koraki niso utihnili, potem pa so tudi ti preplašeni skočili v restavracijo. Tako se je zbralo 15—18 strahopetnih svobodomislovcev pri »Sokolu«, ter se svobodno oddihali od velikega nesvobodnega strahu, dokler se niso zopet pozno v noč plahega koraka podajali domu. To je bilo vse. Fotografije plahih prikazni še priobčimo. Jeseničani pa so popoldne napolnili cerkev do zadnjega kotička ter molili za te prestrašene postavbe. Zvečer pa se je na stotine našega ljudstva zbralo v »Delavskem domu«, tako, da je bila dvorana za polovico premahna. Tako smo popolnoma zadovoljni!

+ »Edinost«, ki vedno daje ostalim slovenskim listom in strankam lekcijo o dostojnosti in moralni, je v poročilu o slavnosti S. K. S. Z. pri Sv. Ivanu tako silno lojalna, da laže, da so plačali šentivanski fantje svoj kraj iz fonda za obmejne Slovence in jih zmerja vrhtega še s »čuki«. Še noben list se ni povzpelo do take podlosti v podtikanju in človek bi se samo umazal, če bi hotel na to odgovarjati. Kar se pa g. Terseglava tiče, bo še neštetokrat prišel na Tržaško, če bo živ in zdrav, naj bo to tržaškemu učiteljem, vrednim sodrugom svobodomiselnih učiteljic Marice iz Skednja, prav ali ne.

+ Vprašanje. Oslarj se je zadnji čas po različnih listih o meni jako veliko pisalo, pa tem nisem odgovarjal; a na tako nesramnost, kakor jo je zagrešil najhonetnejši list na Slovenskem, »Edinost«, ne morem molčati. Pravi namreč z ozirom na moj govor na slavnosti S. K. S. Z. v Trstu, da misli, »da je ravno gospod Terseglav najmanjše kvalificiran za širjenje krščanske morale med tržaškimi Slovenci«. Jaz pozivljam uredništvo »Edinosti«, da nemudoma pojasni, s čim sem se jaz kdaj diskvalificiral za širjenje krščanske morale med tržaškimi Slovenci — in če »Edinost« brez zavijanja in izgovarjanja na to ne odgovori, ji ostane pred mojimi očmi in pred vsjo pošteno javnostjo vtisnjen pečat laži in podlega obrekovanja. — Fr. Terseglav.

+ Na slavnosti S. K. S. Z. je, kakor se nam iz Sv. Ivana poroča, g. Terseglav v svojem govoru dejal med drugim tudi sledeče: »Drugo orodje, ki so se ga nasprotniki v boju zoper nas lotili, je obrekovanje, da voditelji našega gibanja ne delajo iz prepričanja, marveč da so vsi od Sustersiča preko Kreka pa do Ukmarja in Čoka sami ateisti, o meni se to tako samoposebi razume. (Burna veselost.) Jaz pa pravim: Nasprotniki imajo gotovo poštenih in tudi sposobnih ter vnetih voditeljev, ali ognju, ki gori v prsih naših voditeljev, priliva Bog s svojo milostjo in milost je večna in zato je večni tudi ta ogenj in ne bo ugašnil, ampak se podedoval od srca do srca. Naše navdušenje temelji v veri v Kristusovo blagovest in če so nasprotniki tako kratkovidni, da res mislijo, da se je ponosna stavba krščanskodemokratskega gibanja med nami brez notranjega prepričanja zgradila, potem jim kličem: Poderite ta tempelj in ga potem sami skušajte sezidati in uverili se boste, da brez globoke in otroške vere ne boste niti en kamen na drugega postaviti mogli.« (Viharno odobravanje.) Drugi pasus v govoru je bil o »prizadevanju nasprotnikov iz krščanstva napraviti neko medlo in sentimentalno pasivnost, kakor jo uči Tolstoj, češ, kristjan se zlu sploh ne sme upirati, marveč kakor budist prekrižanih rok pustiti, naj stvari teko kakor hočejo. To ni krščanstvo, to je poganstvo in taka ljubezen, ki bi dopuščala, da se zlo pase neovirano poleg dobrega, sploh ni ljubezen, marveč poganska pasivnost v smislu budizma! To prizadevanje nasprotnikov primerjam onim gozdnim škratom v Hauptmannovem »Potoplenem zvonu«, ki so se zarotili, da novi zvon mojstra Henrika zvane na dno jezera, »da ne bi bil — da ne bi zvonil — da ne bi mučil pozemskih duhov«. Ali krščanstvo je mesto postavljeno na goro, je zvon, ki naj poje visoko iz lin, da se vsepovsod sliši in vidi in preganja iz ozračja temine. (Veliko odobravanje.) Dobro je, da to povemo

in vsepovsod ponavljamo. Ne bomo pustili, da bi nasprotniki krščanstvo popagali zato, da bi mogli sklicevati se na ljubezen, ki smo jo sovražnikom dolžni, svojo seme sejati, ne da bi jih mi zagrabil za roko! (Tako je!) Sovražnikov ne sovražimo, jim nesreče ne želimo, smo jim pripravljeni pomagati, zanje molimo, ali meja za to ljubezen je nepremakljivo tam, kjer se nehajo njihove osebe in se začne njih dejanja! Tam, na tistem križišču, se začne sovraštvo do slabega, ki je eminentno krščanska čednost. Če se potem nasprotnik, ker podiramo ta njegova dela, osebno žalosti in je nesrečen, to nas ne more in ne sme nagibati do prizanesljivosti. Drugače ne bi bili kristjani, marveč pogani — bi bili pač Tolstojanci, ne pa katoličani.« — Celoten govor objavi tržaška »Zarja«.

+ Iz šolske službe. Začasna učiteljica na ljudski šoli v Hrušici Angela Cerar je premeščena v St. Jur, supletinja v Studencu Antonija Adamič je imenovana za začasno učiteljico v Horjulju. V Hotederski je imenovan za začasnega učitelja absolvirani pripravnik Dominik Bric, absol. uč. kand. Henrijeta Kos je imenovana za začasno učiteljico v Planini. Začasna učiteljica je postala v Javorju Marija Pipan. Začasni učitelj v Hinjah je postal absolvirani kandidat Stanislav Vrhovec.

+ Osebnosti. Kontrolor ljubljanske deželne sodne jetnišnice Rudolf Zoratti je povišan ad personam v IX. činovni razred. — Koncipist pri deželni vladi je postal konceptni praktikant dr. Karol Bicek. — Načelnik tržaškega poštno-brzojavnega ravnatelstva dvorni svetnik Pattay se je povrnil z dopusta in prevzel vodstvo ravnatelstva.

+ Zaradi imenovanja supletentov na realki, pri katerem sta hotela Junowicz in Belar nekaj natihiem zmešetariti po svoje, je sklenil deželni šolski svet, da se bodo odslej vsa imenovanja supletentov na srednjih šolah izvrševala v plenarnih sejah. Tako pride gotovo na sonce, kar bi izvestni nemški krogi radi izvršili v tem, ker nimajo čiste vesti.

— Sklep mlekarške šole na Vrhniki. Petmesečni mlekarški tečaj se konča 16. t. m. na Vrhniki. K sklepu bode javni izpit gojencev, katerega se lahko vsakdo udeleži. Skušnja se prične ob 9. uri popoldne in se deli v praktični in teoretični del. Ob tej priliki se bode ogledala deželna gospodinjiska šola na Vrhniki, katera je po svojem ustroju edina te vrste v Avstriji in katera se prav dobro sponaša. Na mlekarški šoli se je to leto posebno intenzivno poučevalo o živinoreji in vodstvu živinorejskih zadrug. Zato bo skušnja posebno zanimiva.

— Nov čipkarski tečaj je otvoril oddelni voditelj g. Vogelink z Dunaja dne 13. septembra na Trati pri Poljanah. Ob 9. uri je bila sv. maša, h kateri je prišlo prav mnogo čipkaric. Po maši je g. Vogelink pojasnil v prostorih izobraževalnega društva pomen čipkarskega tečaja. Zgledalo se je lepo število učenek. Novi tečaj bo gotovo blagoslov za čipkarice in občino, kakor je drugod.

— Mater Dolorosa, ki jo je Silvin Sardenko prvotno spisal v dvanaajstih spevih in sedaj preuredil v sedmerih dramatskih slikah, se bo prvič uprizorila 19. t. m., v nedeljo Žalostne Matere Božje na Ježici pri Ljubljani. Upamo, da bo na živnem odru izrazitejša in bolj doma nego v mrtvem listu. Začetek ob 5. uri popoldne. Prijatelji verske poezije vdano povabljeni in dobrodošli. Posebnih vabil ni.

— Iz šolske službe. Kot začasni učitelj na deški šoli v Škofji Loki je imenovan Leopold Ažman, dozdaj začasni učitelj v Javorjah. Absol. učiteljska kandidatinja Ivana Kalin je nameščena kot začasna učiteljica na vsposrednici petrazrednici v Radečah, Angela Kumelj pa na štirirazrednici v St. Jerneju. — Začasnimi učiteljicami in voditeljicami na Prežganjah je imenovana absol. kand. Roza Gospodarič. Za začasno učiteljico v Črnomelu je imenovana Pavla Bayer, za šol. voditelja v Dobljičih pa Josip Gorišek. — V šol. okraju Novo mesto so do 26. septembra razpisane v stalno nameščenje sledeče službe: učiteljsko mesto na enorazrednici na Selih, nadučiteljsko in učiteljsko mesto na dvorazrednici v Hinjah. — Na deklški štirirazrednici v Kamniku je do 15. oktobra razpisano učiteljsko mesto v stalno nameščenje. — Novo šolsko poslopje se bo zidalo na Viču pri Ljubljani.

— Otrok ponesrečil z revolverjem. Iz Pulja se poroča: Devetletna Ana Tomažič v vili Mattelli pri Dinjanu, se je igrala z revolverjem, ki ga je našla v neki omari. Revolver se je sprožil in otroka je krogla ranila v trebuh. Zelo nevarno ranjena otroka so prepeljali v deželno bolnico v Pulj.

— Nepoboljšljiv tat. Meseca junija je »Slovenec« poročal o Janezu Kuntariču, pristojnem v občini sv. Križ, da je isti ukradel kolo in si prisvojil več obleke ter izkralj se ne ve kam. Roka pravice ga je izsledila na Primorskem, seveda brez kolesa. Kolo je bil prodal takoj, ko je z njim pobegnil Alojziju Koitesu v Prekopi pri

St. Jerneju za 20 K, dasi je bilo vredno 130 K. Dne 10. t. m. se je vršila glavna obravnava pred okrožnim sodiščem novomeškim ter se mu je prisodilo, ker je bil že večkrat predkaznovan, šest mesecev ječe. Ker je vendar upati, da se bo de popoljšal, se je vzela najnižja vrsta kazni. Za poškodbo kolesa ima povrniti M. Maloviču 20 K, ker ni več zahteval.

— **Ali ste že pozabili kolekovati** vsa pisma in dopisnice z obmejnimi kolekom. Ne pošljite nobene pošiljave brez obmejnega koleka! **Kadiči!** Ali poznate vžigalice: V korist obmejnih Slovincem, kupujte samo te! Po vseh gostilnah zahtevajte naše vžigalice.

— **Zboljšanje pašnikov.** Za osušenje pašnika pri Stobu sta dovolila deželni odbor in poljedelsko ministrstvo podpore v znesku po 30%. Ko bo osuševanje končano, se bo pričelo z zboljšanjem pašnika, za kar je poljedelsko ministrstvo obljubilo tudi prispevek 1500 K.

— **Poročil se je** v Trstu g. Venceslav Črnigoy z gđno Josipino Del-Linz.

— **Zopet tatvina kolesa.** V nedeljo opoldan je neki mladenič prišel na dvorišče g. Paniča v Novem mestu ter reče: Kolo pomočnikovo bodem vzel. Ko pride pomočnik Bank takoj za njim, pogreši kolo ter jo ubere za tatom, kateri je izginil s kolesom, ne ve se kam.

— **Požar v Stari vasi pri Škocijanu** je upepelil 11. t. m. opoldne petim posestnikom njih stanovanjska s pridelki do tal, katerih štirje so bili zavarovani za manjšo svoto, eden pa baže nič. Nevarnost ob požaru za vas je bila velika; ogenj je nastal v sredini vasi, ki je povečini s slamo krita. Le z največjim naporom se je požar lokaliziral; hvala Bogu, da ni bilo sapa, drugače bi bila vsaka človeška pomoč izključena! Delovali sta na licu mesta pohvalno domača, škocijanska in pozneje došla požarna bramba iz Bele cerkve. Čast požrtvovalnosti v pomoč bližnjega! Iz oddaljenih študentov so domače in iz bližnje okolice dekleta in žene z nadčloveško požrtvovalnostjo donosale vodo za brizgalne in za na strehe, kjer so do skrajnosti vztrajali nekateri možje in fantje. Med drugimi je tudi v pomirjenju nesrečnega prebivalstva in k omejitvi požara uspešno pripomogel škocijanski stražmojster g. M. Žagar. Živo smo pa čutili potrebo baš ob tej nesreči, da bi vsaka skupna vas napravila, in to z malimi stroški, kak vodostaj, da bi bilo za vsako priliko preskrbljeno in da bi se za slučaj katerega ognja ne mašile brizgalne vsled blatne lužne vode. Sicer pa, ko je ogenj zahteval svojo žrtev, se prizadeti priporočajo blagohotni podpori usmiljenih okoliščanov in poslancem S. L. S. v pomoč.

— **Umri je** v Trstu polkovnik bosansko hercegovskega polka Rudolf Vuković pl. Podkapelski.

— **Pogreša se** od 1. t. m. devetletna Marija Sterjerna iz Verda pri Vrhniki. Deklica je pred odhodom vzela svoji materi 15 K denarja, potem se pa odpeljala proti Ljubljani. Kjer se nahaja, naj jo pridrži in naznanijo mestni policiji ljubljanski, odnosno vrhniškemu orožništvu.

— **Tovariša okradel.** V Elizabetni ženski bolnici v Novem mestu je služil Martin Gorenc iz Šmarjete za hlapca. Bil je že kaznovan vsled dolgih prstov, a to ga ni motilo. Ko je zapazil, da ima sotovariš v kovčku denar, si je istega siloma prisvojil in pobeignil brez vsake odpovedi iz službe. Z ukradenim denarjem 79 kron je popival v nedeljo popoldan po mestu. Kupil si je uro in klobuk, ostalo svoto zapil ter zdaj pobeignil ne ve se kam. Sklepa se, da sta bila v sporazumu z onim, ki je ukradel kolo pekovskemu pomočniku Bauksetu in si na ta način omogočil cenejši in hitrejši beg. Gorenc je star okoli 19 let, srednje velikosti.

— **Zaveza gorenjskih sadjerečev** opozarja one, ki si hočejo nabaviti okusnega namiznega sadja, da ima za oddati veliko jako lepih vrst jabolk in hrušk in da bode razpolagala letos z izvrstnim sadnim vinom. Obenem pozivlje Zaveza vse one gorenjske sadjereče, ki imajo kaj sadja na prodaj, da se čim prej oglašijo in pristopijo k Zavezi. — **Naročbe** na sadje in mošt in oznanila za pristop je poslati na naslov »Sadjarska Zaveza«, Begunje, Gorenjsko.

— **Karniolci v Kočevju.** V Kočevju so praznovali Karniolci 11., 12. in 13. t. m. 25letnico društvenega obstoja. Karniolci poročajo v nemške liste, da so aktivni Karniolci kakor tudi stari »gospodje« zelo pridno občevali s prebivalstvom. Najbolj je bil všeč Karniolcem in Kočevjarjem zajtrk (Frühstücken) in ples minulo nedeljo, ki sta nudila po nemških listih »auserlesene leibliche Genüsse«, in »Allotria!« Jubilej je bilo pravcato krokanje, od katerega imajo največji dobiček kočevski birtje.

— **Zanimljive razglednice.** Slovensko planinsko društvo je izdalo razglednice »Trentarji — reševalci« dr. Jos. Stojca. Katoliška knjigarna in druge knjigarne bodo razglednice po deset vinarjev prodajale.

— **Z zrakoplovom preko Jadranskega morja.** Trije Italijani, Usueli, Borsalino in

Piccoli, so se v nedeljo dvignili v Benetkah z zrakoplovom v zrak, da bi preleteli Jadransko morje. Toda vetrovi so zanesli zrakoplov »Verne« čez Alpe na Koroško in zrakoplovci so se morali izkrcati na polju v bližini Celovca, včeraj ob 11. uri dopoldne. Bili so 20 ur v zraku.

— **Predavanje.** Na Mali Šmaren je predaval na Rovih gospod Slavko Ravnikar, c. kr. poštar v Ljubljani o potrebi izobraževalnih društev.

— **Nov arheološki muzej v Splitu.** Dalmatinska vlada je odobrila načrt za gradnjo arheološkega muzeja v Splitu in odkazala v to svrhu 250.000 K.

— **Mažarske strokovne šole v Slavoniji.** Čuje se, da hoče mažarsko društvo »Julian« otvoriti v Vinkovcih, Osijeku in Zemunu strokovne šole, v katerih bi se ženska deca poučevala tudi v šivanju in kuhanju. Društvo »Julian« hoče menda tudi otvoriti internat za svoje šolske otroke v Osijeku.

— **Iz Kroke.** Preteklo nedeljo 5. t. m. so predstavljale Marijine družabnice v Kropi igro »Najdena hčer«. Vse igralke so svoje vloge dobro izvršile. Tudi pevski zbor je žel mnogo priznanja od občinstva ki želi, da se igra še enkrat ponovi. — Ob vseh predstavah in prireditvah se pokažejo Kroparji kot nadarjeni rod, zato naj velja tu še enkrat opomin dobremu ljudstvu, da poslušajte prave Vas ljubče učitelje in pustite v miru one, ki Vas želijo le izkoriščati v liberalne namene, drugače se Vas pa sramujejo kot priprostitih umazanih delavcev. Ko bi Vi slišali, kar govori kak tak škric od Vas za lrbtom, še v obraz bi ga več ne pogledali. Zato pa s takimi ljudmi v stran in hodite svojo pot ker narava Vam ni dala malo darov.

— **Iz Stožic.** Patrujujoči orožniki se pri nas redno ustavljajo pri enem in istem posestniku, kar drug.m nikakor ne more biti prav, če se pomisli, kakšno stališče zavzema omenjeni posestnik proti sosedom in se ljudje zato pritožujejo. Če hočejo orožniki informacij, mislimo, da je kraj za to pri gospodu županu Vilfanu, ki razmere vsaj toliko pozna, kot omenjeni posestnik, ki ni niti domačin. V posameznih vaseh pa so v to svrhu na razpolago občinski možje. Dosedanji način vzgaja je sovraštvo pri sosedih, naj si izvoljo gospodje druge, in ne vsem sovražnega gospodarja, katerega je znan gospod imenoval »stoženskega policaja«, ki gotovo ne more soditi sosedov objektivno. Že način sam vzbujati pri ljudih nezaupanje, a mi hočemo enkrat v vasi miru.

— **Iz Kočevja.** Davčni višji upravitelj Jožef Oblak je zapustil 11. t. m. Kočevje in odpotoval trajno v Gradec. — Tiskar Pavliček se je preselil s svojo tiskarno v lastno hišo. — **Nadučitelj Viljem Tschinkel** je kupil Peter Loserjevo hišo.

Ljubljanske novice.

lj **Dohod Poljakov onemogočen.** — **Sestanek za narodno obrambo prepovedan.** Danes smo dobili: »C. kr. deželno predsedništvo v Ljubljani. Št. 2560/Pol. Ljubljana, dne 13. septembra 1909. Na roke gospoda Ivana Štefeta v Ljubljani. Reševanje Vašo vlogo od 11. septembra 1909, slovom katere ste imenom pripravljalnega odbora za sprejem poljskih akademikov v Ljubljani semkaj naznanili, da se bo vršil izlet poljskih akademikov iz Krakova v Ljubljano v dneh 17. do 20. septembra 1909, ki nameravajo prirediti v deželnem gledališču nekoliko poljskih iger, prepoveduje Vam c. kr. deželne vlade predsedništvo iz ozirov na javni red in javno varnost na podlagi § 6., zakona o shodnem pravu z dne 15. novembra 1867, št. 135 drž. zak., ne le vsako slovesno in korporativno sprejemanje omenjenih izletnikov, med 17. in 20. septembrom 1909, ampak tudi vsako prirejanje predstav v deželnem gledališču tekom tega meseca iz gorinavedenih vzrokov na podlagi § 1. predpisov o delokrogu c. kr. redarstvenih oblasti z dne 10. decembra 1850. leta. O tej prepovedi obveščen bo tudi potom c. kr. red. ravnateljstvom v Krakovem tamonjši gospod režiser Stanislav Stanislavski. Istotako Vam prepoveduje c. kr. deželne vlade predsedništvo iz ozirov javnega miru in javne varnosti na podlagi § 6. zakona o shodnem pravu z dne 15. novembra 1867, št. 135 drž. zak., slovom iste vloge imenom pripravljalnega odbora za narodnoobrambno enketo »Slov. kršč. soc. zvez.« nameravani shod dne 20. septembra 1909 ob 3. uri popoldne v dvorani »Slov. kršč. soc. zveze«, na kateri bi imeli pristop člani vseh »Slovenskih krščanskih socialnih zvez«. Glede prepovedi korporativnega sprejema izletnikov in shoda dne 20. septembra 1909 se lahko pritožite tekom 8 dni po vročitvi, glede prepovedi gledaliških predstav pa tekom 4 tednov po dnevu vročitve tega odloka potom c. kr. deželne vlade na c. kr. ministrstvo za notranje stvari. C. kr. deželni predsednik: Schwarz.« — To je torej sad nerodnega hujskanja liberalnega časopisja. Storiili smo takoj korake, da se dohod Poljakov vsaj v poznejšem terminu

omogoči. Kdaj se vrši sestanek za narodno obrambo, pravočasno objavimo, sedaj ga sklicevati po § 2. se nam ne zdi umestno, ker je stvar presplošna in se nam ni treba skrivati, kakor se skrivajo svobodomislci. Povdarjamo, da smo sestanek za narodno obrambo sklicali na 20. september radi tega, da bi se ravno 20. septembra pokazalo, kako se naše resno narodno delo razlikuje od liberalne kričavosti. Čujemo, da bo vlada prepovedala sploh vse prireditve okoli 20. septembra.

lj **Prepoved predstav »Akademičnega društva za gojitev klasične drame v Krakovu« v deželnem gledališču.** Dr. Lampe je danes interveniral pri deželnem predsedniku baronu Schwarzu zaradi prepovedi predstav poljskega akademičnega društva, ki mu je dovolil deželni odbor, da v deželnem gledališču v Ljubljani predstavlja nekaj klasičnih poljskih iger. Deželni predsednik je izjavil, da glede na razmere nikakor ne more pripustiti nobenih prireditev v Ljubljani okoli 20. septembra in da je to že brzojavno naznanil v Krakovu, da pa ni zadržka, da bi moglo to društvo čez nekaj časa, eventualno oktobra meseca, prirediti predstave v Ljubljani.

lj **Na nemški gimnaziji v Ljubljani** hoče, kakor se zdi, minister Stürgkh pod pritiskom »Volkstrata« uveljaviti načelo, da smejo biti na zavodu nastavljeni samo nemški profesorji. Posledica tega načela je, da slovenščine nezmožni ravnatelj Pucsko uči slovenščino kot neobvezen predmet — kar 11 ur na teden. Neodvisna slovenska večina deželnega šolskega sveta je v tem oziru v današnji seji storila odločne korake. Mi ne rabimo političnih gimnazij in političnih nadzornikov à la Belar, ampak odločajo naj strokovne potrebe in strokovna usposobljenost!

lj **Iz S. K. S. Z.** — Slov. kršč. soc. zveza ponovno prosi vsa ona društva, ki še niso poslala članarine, da isto kmalu store. — Znake ima zveza sedaj zopet v zalogi! Znaki se naročajo v Slov. kršč. soc. zvezi v Ljubljani. Vsak znak stane 70 vinarjev; po pošti 10 vinarjev več. Ljubljanski somišljeniki jih pa vdobe tudi v »upravnistvu Slovence«. V večjih množinah se pa vdobe le pri Zvezi. Somišljeniki agitirajte za krščansko-socialna znamenja!

lj **Slovenske filharmonije** občni zbor vrši se jutri, dne 15. t. m. ob 8. uri zvečer v salonu hotela »Ilirije« z že naznanjenim sporedom, na kar se čč. člane ponovno vlijudno opozarja.

lj **Grafična razstava v »Narodnem domu«** je bila zadnjo nedeljo otvorena in je bila še precej dobro obiskana, kolikor se more od strokovne razstave pričakovati. Čula se je splošna hvala krasnih slik, katere so vse izvršene s pomočjo fotografije in umetnega tiska, bodisi na kamnu ali pa s plošč v strojih. V sledečem se hočemo dotakniti najiminenitnejših načinov umetnega tiska, da lahko vsakdo dobi malo pojma, na kak višek in do kake popolnosti je dospela dandanes tiskarska umetnost na svojem širokem polju. Prvi in najbolj razširjen je črni tisk ilustracij ali slik, posnetih potom fotografije po naravi ali pa tudi po drugih slikah. Bolj kočljivo delo je trobarvni ali štiribarvni tisk, to je, da se tiska slika v raznih barvah, kakor se nahaja predmet v naravi. Pri tem imamo tri plošče: eno za rumeno barvo, eno za rdečo in eno za vijšnjo. Te tri barve ena vrh druge tiskane, nam tvorijo naravno sliko. Pri štiribarvnih pride kot četrta plošča za črno barvo. Ti načini so tudi po naših domačih zavodih razširjeni. Umetni zavodi z Dunaja, Berlina, Monakovega, Pariza, Londona, Petrograda itd. pa nam kažejo najpopolnejše izdelane gravure, heliogravure, kamnotiske, svetlotiske, kombinacijske tiske itd., same krasne slike v obliki do 102×126 cm, pri katerih pride večkrat do 16 različnih barvnih plošč v porabo, da je slika izgotovljena. Vse te izvrševalne načine popisovati, spada v strokovni list. Omeniti hočemo le, da so v tej razstavi vsi najnovejši načini zastopani in zaradi tega svetujemo, da bi nikdo ne zamudil ugodne prilike si te krasne izdelke ogledati. **Vsak ki ima kolikaj zanimanja za tiskarsko umetnost, naj pohiti v razstavo.** Udeležile so se razstave tudi skoro vse domače tiskarne s svojimi največjimi izdelki. Da bi bil obisk vsakomur omogočen, je razstava tudi čez opoldan odprta. Morebitni prebitek je namenjen v podporo strokovnemu listu »Tiskarski Obzornik«, ki si je hitro pridobil strokovnjake in marljivo sodeluje na polju tiskarskega napredka.

lj **Mestni podžupan Zancek** že zopet oddaja službe slug. Tako je nastavljen že pro futuro za slugo na magistratu policijskega stražnika Beveca. Za revidente na klavnicu je pa nastavljen policijskega stražnika Zavakovskega. Ko se imenovanje izvrši, zavvrščalo bo v policijskih vrstah, da bo jo!

lj **Izza septemberskih dogodkov.** Na zatoženi klopi je sedel včeraj 19 let stari Franjo Kozine, učiteljski pripravnik rojen v Zagorju, na Stajerskem, tožen hudodelstva javne sile, storjenega s tem, da se je tudi on istodobno udeležil rabuke pri sne-

manju tabel nemških tvrdk. Kozine se je z begom odtegnil glavni razpravi, pri kateri je bilo več krivcev obsojenih zaradi tega delikta. Obdolženca je v Zadru policija vsled izdane tirialnice zasledila, ter ga izročila sodišču. Pri razpravi se je dognalo, da se je on udeležil snemanja tabel pri tvrdkah Kastner in Mikuš. Hodil z razgrajoč množico ter vpil: »Table dol, sedaj dajmo, ko je ljudstvo razburjeno«. — Glede snemanja tabel pri Lassniku se mu ni moglo dokazati, marveč kakor to trdi Kozine je to zahteval neki Vinko Gaberc, kateri je pa tudi pobeignil. Sodišče ga je obsodilo na šest tednov težke ječe, poostrene z enim postom in trdim ležiščem vsakih 14 dni.

lj **400 K nagrade.** Med 26. junijem in 27. julijem je bilo na Dunaju vlomljeno v stanovanje inženirja Friderika Reitlingerja in pokradenih za 30 tisoč kron dragocenosti in sicer zlata broša, v kateri je bilo 93 briljantov in 120 dijamantov; nadalje prstan z 21 briljanti in 14 dijamanti, naprsni gumbi z briljanti in dve verižici. Reitlinger je bil zavarovan in je zavarovalnica obljubila onemu, ki spravi tatvino na dan 400 K nagrade.

lj **Umrla je** danes zjutraj oficijantu deželne bolnice g. Jera li štiri mesece stara hčerka. Naše iskreno sožalje.

lj **Izreden občni zbor »Glasbene Matice«** bo v torek, dne 28. septembra ob 8. uri zvečer v pevski dvorani. Dnevni red: 1. Razširjenje glasbene šole v popolni konservatorij in tozadevna vloga na deželni zbor; 2. vsled tega potrebna prememba društvenih pravil. — Odbor.

lj **Okrajna učiteljska konferenca slovenskih ljubljanskih ljudskih šol** bo 23. t. m. v Mestnem Domu.

lj **Poškodovanje drevoredov.** Komaj je začel divji kostanj zoreti, že so začeli mladi paglavci klatiti in lomiti veje brez vsakega obzira. Stariši naj bi svoje otroke o tem posvarili in ker so nasadi pripuščeni javnemu varstvu, bi pač ne škodilo, če odrašen ob taki priliki nastopi in poredneje navije uro in tako bi nasadi slednjič ostali nepoškodovani, kostanj naj pa otroci pobirajo takrat, kadar sam pade z dreves.

lj **K poizkušenemu samoumoru v Rožni dolini** se nam poroča, da ga je hotel izvršiti Anton Staut in ne Franjo Staut.

lj **Ljubljancan se obesil v Trstu.** Iz Trsta poročajo, da se je v Rocolu obesil v svojem stanovanju 34 let stari težak Ivan Blatner iz Ljubljane. Razlogi samoumora so neznani. Žena ga je pustila prenesti v mrtvašnico k sv. Justu.

INOZEMSTVO.

S Španske. V Barceloni je bil ustreljen gardist Hoyó.

V Adani, Turčija, se napoveduje novo klanje, ako kaznujejo povzročitelje aprilskega klanja. — **Med grškim kraljem in prestolonaslednikom** je nastal resen spor. Prestolonaslednik ni zadovoljen, ker se kralj udaja častnikom.

Štajerske novice.

š **Štajerski deželni zbor** je sklican na 16. septembra. Za deželnega glavarja bo imenovan grof Attems, za njegovega namestnika pa skoro gotovo dr. Jankovič. Značilno je, da so nemški krščanski socialci mesto namestnika deželnega glavarja, ki je posest slovenske manjšine, hoteli Slovincem snesti. Nemški krščanski socialci hočejo imeti svojega moža, torej tudi Nemca, na tem mestu. V tem nepravilnem boju jih navdušeno podpira »Marburger Zeitung«.

š **Krasen shod** na Sv. Gorah v kozjanskem okraju je bil zadnjo nedeljo dne 12. septembra. Navzočih do 4000 ljudi, ki so z velikim zanimanjem in navdušenjem poslušali govornike. Govorili so državni in deželni poslanec dr. Korošec, predsednik Z. S. M., Žebot, visokošolec Veble, deželni poslanec dr. Jankovič in več drugih. Red je bil kljub velikanski množici naravnost vzoren. Navdušenje velikansko!

š **Mladeniški shod pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.** — Mladenci! V nedeljo, dne 26. septembra se vrši pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah velik mladeniški shod. Spored: ob pol deseti uri služba božja, pridiguje gospod dr. Holmjec. Po službi božji zborovanje. Slavnostni govor prevzame mladenič Žebot, besedo slovenskim mladeničem govori gospod poslanec Roškar. Sledijo razni govori in pozdravi mladeničev. Po večernih je kratek nagovor v cerkvi. Zatem priredi šentlenartsko bralno društvo veselico z zanimivim sporedom. Mladenci predstavljajo igro: »Krčmar pri zvitem rogu«. Po resnem delu se bomo že smeli malo tudi pozabavati. Da bo odmevala tudi slovenska pesem, zato bo skrbel šentjurski pevski zbor. Prosta zabava obeta biti zanimiva. — Mladenci, agitirajte in pridite, da bo velika dvorana gospoda Arnuša prenapolnjena. Dajmo s tem shodom odgovor liberalni zvezi napredne mladine. Mladenci, na svidenje 26. septembra pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah!

Š Srebrno poroko je obhajal te dni g. Franc Repič, tržan v Ljutomeru.

Š Imenovanja v slovenski kmetijski šoli. Za ravnatelja slovenske kmetijske šole v Št. Juriju ob južni železnici je imenovan g. Ivan Belle, dosedanj kletarski nadzornik, za učitelja istotam pa g. Zidanšek.

Š Č. g. Schreinerja, kaplana na Dobrni, srdito napada »Marburger Zeitung«. On naj bi bil kriv, če umetno nemčurstvo na Dobrni vedno bolj hira. Namen teh napadov je prozoren. Mi pa pravimo: Bog živi, Bog blagoslovi delo g. Schreinerja!

— Umri je v Gotavljah gostilničar Martin Steiner, star 70 let.

Razne stvari.

Pruski Poljaki ne smejo na čenstohovski razstavo. »Posener Tagblatt« javlja, da se potni listi za Čenstohovo ne smejo po vsem Poznanjskem izdajati, češ, da bi se mogla zanesti v Poznanjsko kaka kužna bolezen, ker da razsajajo v Rusiji razne take bolezni, zlasti v okolici Čenstohova. Potni listi se smejo izdati samo takim osebam, ki se pod kaznijo obvežejo, da ne obiščejo čenstohovske razstave. Jasno je, da se nemški hakatisti bojé najbolj političnega okuženja narodne poljske zavesti.

»Zeppelin III.« zopet pokvarjen. Frankobrod. V petek je odplul »Zeppelin III.« iz Friedrichshafna v Frankobrod na mednarodno zrakoplovno razstavo. Ko je imel za seboj že Karlsruhe, se je pokvaril zadnji motor, in zrakoplov je plul naprej samo še s pomočjo prednjega motorja in dospel štiri ure prepozno v Frankobrod.

10.000 K je zgubil na pošto sluga kreditnega zavoda v Gorici. Pismo je bilo naslovljeno na tvrdko E. Tibeletti v Beljaku in je imelo 10 bankovcev po 1000 kron.

S kakimi mrežami se uovi največ rib. Neki angleški ribiči so opazili, da se z zelenimi ali modrimi mrežami vloví dvakrat več rib nego z navadnimi.

Konec črnih frakov se bliža. Angleški krojači, gospodarji moderne moške mode, pripravljajo na tihem za zimo velike načrte za preosnovno enolične moške obleke. Vedna rjava, siva in črna barva moških oblek naj bi zginila. Zlasti velik boj bodo napovedali angleški krojači črnemu fraku. Na njegovem mestu bo zavladal modri frak čisto novega kroja. Novi frak bo tako urezan, da se bo več videlo telovnika, ki bo v bodoče bel. Tudi telovnik bo drugače urezan: v prihodnje bo izrezan spredaj v obliki latinskega velikega V in ne kot doslej v obliki U. V bodoče bodo tudi vladale samo bele ovratnice. O novih načrtih angleških krojačev pariški šim se ni znano in ti pišejo v svojih modnih časopisih, da se moška moda v prihodnji sezoni ne bo dosti spremenila.

Vojaška tovarna za zrakoplove. Iz Milana poročajo: V Spezziji so pod nadzorstvom dveh mornariških častnikov pričeli graditi dva letalna stroja. Italijanska vlada namerava ustanoviti za zgradbo zrakoplovov posebno vojaško tovarno, ki jo bodo vodili častniki.

Obsojenec na smrt — poslanec. V angleški spodnji zbornici bo tekoče dni zaprisežen oberst Artur Lynch, ki se je za časa burske vojne bojeval proti Angležki in je bil vsled veleizdaje obsojen na smrt. Takrat je pobegnil. Pred dvema letoma pa je bil pomiloščen in v nekem irskem okrožju izvoljen za poslanca.

Sin osumljen umora staršev. — Trikratni umor. V holandski vaši Staphorst so našli umorjena dva zakonska in njunege hlapca. Vse tri osebe so imele vrat prerezan. Iz stanovanja pa je bilo ukradenih okoli 600 glđ. denarja. Zločina sta sumljiva dva mladeniča, okoli 20 let stara, ki sta pobegnila čez mejo v Nemčijo. Sled vodi v Bentheim. Sumi se domačega sina, katerega dolgo časa ni bilo domov in se je omenjeni večer vrnil. Holandske in nemške oblasti so razvile vso delavnost, da dobe v roke morilce.

Bu Hamara v kletki. Iz Tangerja se poroča: 24. avgust je bil za Fez praznik posebne vrste, kajti sultan je odredil, da se zapro vse trgovine in ljudstvo zbere na določenem prostoru. Treba je bilo pozdraviti pretendentu Bu Hamaro, ki so ga dva dni prej ujeli. Več ur so ljudje čakali, dokler ni zagrmel stari top na mestnem obzidju. Čez množico se je videlo samo štirikoten predmet, ki se je zibal simpatja. Ko je prišel bližje, se je moglo opaziti, da je to kletka, v kateri čepi člove-

ška postava. Kletko je nosila na svojem hrbtišču kamela, ki so jo obdajali številni vojaki. Pripeljali so ga pred sultana. Bu Hamara je čepel v kotu kletke, naslonjen na steno. Glavo je imel nepokrito in s prahom potreseno. Obleden je bil v slabo belo obleko in na rokah je imel težke verige. Zri je mirno na množico, ki se je brezglasno pod njim zibala. Pred sultanom so postavili kletko. Toda Bu Hamara ni odgovarjal na nobeno vprašanje. Rekel je samo, da je truden, lačen in želen, in tu ni prostor, da se govori. Kletko so zopet dvignili na kamelo in izginila je s pretendentom za vrati palače. Sultan je baje ukazal, da mora Bu Hamara celo življenje kot divja zver preživeti v tej kletki.

Naročajte „Slovenca“!

Telefonska in brzojavna poročila.

DR. JANKOVIČ NAMESTNIK ŠTAJERSKEGA DEŽ. GLAVARJA.

Kozje, 14. septembra. Ravnokar je prišla vest, da je dr. Jankovič že imenovan za namestnika štajerskega deželnega glavarja. Najiskrenejše čestitke našemu zvestemu soboritelju in somišljeniku!

KRANJSKI DEŽELNI ZBOR.

Dunaj, 14. septembra. Te dni izide cesarski patent, ki bo sklical kranjski deželni zbor na dan 23. septembra.

ZVESTOBA SLOVANSKI JEDNOTI!

Krakov, 14. septembra. Na pozdrav poslanca Udržala nedeljski konferenci Poljske Ljudske Stranke je prišel od poslanca Stapskega odgovor: Z velikim veseljem smo pozdravili brzojavko »Slovanske Jednote«, kateri pošiljamo zagotovo nerazrušljive zvestobe in solidarnosti v boju za skupne pravice.

ISTRSKI DEŽELNI ZBOR.

Trst, 14. septembra. »Piccolo« se hudo jezi, ker je vlada sklicanje istrskega deželnega zbora objavila samo dva dni pred prvo sejo. To je nedopustno bagateliziranje deželnih zborov. V vsakem društvu se morajo zborovanja pravočasno naznanjati, le za deželne zbore ni nobene npraga reda in nobene gotovosti. Z važnim vprašanjem mora prití vlada sedaj na dan: Kako urediti razmerje med financami dežel in države.

ČEŠKI RADIKALNI DIJAKI NA POTU V LJUBLJANO.

Praga, 14. septembra. Danes se je odpeljalo 150 čeških radikalnih dijakov v Ljubljano k shodu slovenskega radikalnega dijaštva.

OGRSKA KRIZA.

Dunaj, 14. septembra. Weckerle je došel danes sem ter se je udeležil seje skupnega ministrskega sveta. Kako se bo končala ogrska kriza, je vsled trdovratnosti Košuta in Andrassyja danes še negotovo.

RAZPRAVA PROTI SRBOM V ZAGREBU.

Zagreb, 14. septembra. Jutri bo držav. pravdnik Accurti končal svoj govor. Nato pridejo na vrsto zagovorniki.

NADVOJVODA PONESREČIL.

Gmünd, (Gorenja Avstrija), 14. septembra. Nadvojvoda Jožef Ferdinand je padel z motornega koleša in si zlomil levo roko. Dal si je roko obvezati in se je z vlakom odpeljal v Celovec.

SLADKORNI KARTEL.

Dunaj, 14. septembra. Sladkorni kartel je podaljšan do konca leta 1910.

PISARNIŠKI POMOČNIK UMORIL SVOJEGA ŠEFA.

Zader, 14. septembra. Pisarniški pomočnik uradov dalmatinske deželne vlade Tony je na cesti napadel načelnika pomožnih uradov oficijala Sertica in ga z nožem zavratno umoril. Morilec je nato sam šel k sodišču.

PEARY IN COOK.

New York, 14. septembra. Peary je odklonil udeležbo na banketu arktičnega kluba, ker se banketa udeležita tudi Cook in njegova soproga.

MED NEMŠKIMI AKADEMIKI.

Wa denstein (Češko), 14. septembra. Tu so bili boji med nemškimi katoliškimi

in nemškonacionalnimi akademiki. Za katoliške akademike se je potegnilo prebivalstvo in nemškonacionalni akademiki so morali pod varstvom orožnikov bežati iz mesta.

KRALJ PRODAJA.

Brusej, 14. septembra. Kralj Leopold je prodal nekemu amerikanskemu trgovcu historično hišno opravo Louis Filipa.

SAMOUOMOR MILIONARJEV.

New York, 14. septembra. Predsednik Union trusta John Castel se je v napadu nervozitete ustrelil.

VOJVODA ABRUŠKI NA HIMALAJI.

Milan, 14. septembra. Vojvoda abruški se je vrnil s svojega potovanja na Himalaje. Dosegel je višičino 7500 metrov.

Čudovito hitro in ceno napravi se danes — brez mesa — naravna, močna goveja juha. Treba je le jednostavno politeno »Maggijevo kocko za govejo juho« z vrelo vodo. Tako pripravljena juha se nič ne razlikuje od domače (mesnate) goveje juhe, kajti »Maggijeve kocke za juho« so čista (najboljša) goveja juha v suhi obliki in vsebujejo tudi potrebno sol in dišave. Vsaka kocka zadostuje za en krožnik (1/4 litra) tečne juhe in stane samo 6 vinarjev. Pazi se naj na ime »Maggi« in na varstveno znamko »zvezdo s križcem«. Druge kocke niso Maggijeve.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, sred. zračni tlak 736'0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celzijju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
13	9. zveč.	33.7	14.9	sl. jz.ah.	del. jasno	
14	7. zjut.	35.7	10.6	sl. jvzh.	jasno	0.0
	2. pop.	35.6	20.1	sr. jvzh.	oblačno	
Srednja včerašnja temp. 16.5°, norm. 15.2°.						

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 14. septembra.

Pšenica za oktober	13.59
Pšenica za maj 1910	13.72
Rž za oktober 1. 1909.	9.54
Oves za oktober	9.84
Koruzza za september 1909	7.30
Koruzza za maj 1. 1910	7.05
Efektiv: višje.	

Zahvala.

Za vse izkazano srčno sočutje povodom bolezni in smrti mojega srčno ljubljenega, nepozabnega soproga, očeta, brata, svaka in strica, gospoda

Ivana Marouth vulgo Možina

posestnika, gostilničarja in izvoščaka.

kakor tudi za časteče mnogobrojno spremstvo pri pogrebu izrekan tem potom v imenu svojega mladoletnega sina Ivana vsem sorodnikom prijateljem, znancem in drugim udeležnikom svojo presrčno zahvalo. Osobito pa se zahvaljujem gospodom, ki so svetili in nosili vence, dalje slov. pevskemu društvu »Ljubljana« za tolažilno petje, kakor tudi vsem darovalcem prelepih vencev.

V Ljubljani, 14. septembra 1909.

Franja Marouth roj. Grum.

Naznanilo.

Podpisana uljudno naznanjam slav. občinstvu, da sem z današnjim dnem prevzela dobroznano

restavracijo „pri Lipi“ Židovska ulica šte. 5.

Točila bom pristna dolenjska vina, kakor tudi pristni kraški teran, ter vedno sveže marčno pivo.

Za gorka in mrzla jedila bo vedno skrbnjeno, istotako se sprejemajo tudi abonenti na hrano. — Potrežba točna, cene nizke.

Za obilen obisk se kar najtopleje priporočam slavnemu občinstvu ter bilježim

2333 3—1 z odličnim spoštovanjem Fani Plapper.

Dr. Derganc ordinira zopet Komenskega ul. 8.

2555 3—1

Sprejmejo se takoj

trije prodajalci (natakarji)

v kantino domobranske vojašnice v Ljubljani pošteni in zanesljivi. Plača po dogovoru. Tudi začetniki se sprejemajo. Več ravno tam. 2556 4—1

DIJAKINJE

sprejme na stanovanje in hrano Helena Barbič, Ljubljana, Breg šte. 20 I. nadstropje. 2483 3—1

Hotel „Tivoli“

Odda se več mesečnih sob od 24 kron naprej. 2534 1

Službe išče ženska oseba

blizu 30 let stara, ki je izobražena, ima trgovsko prakso s trgovskim tečajem in ki je zmožna samostojno voditi tudi večje gospodinjstvo. Gre tudi na Hrvaško. Ponudbe do 20. sept. pod »Gospodinja«, poste restante, Ljubljana. 2516 2—1

Lepo posestvo

2544 3—1

na Spodnjem Štajarskem, z lepo hišo, primerno za gostilno, vinsko trgovino, ker je prostora za 1000 veder, velik rodovitni vinograd, njive, travniki, gozd, sadni vrt, se ceno proda. Ponudbe pod M. W. P. Pilštanj.

Oklic.

Na Koroški Beli se s tem razpisuje mesto

občinskega tajnika

do konca tega meseca. Prosilec, ki naj bo bolj v starosti, izkušen mož, če mogoče oženjen, se mora osebno predstaviti županstvu. S plačo združeno je prosto stanovanje. O plači in dolžnosti tajnika bo odbor pozneje sklepal.

Občinski odbor na Koroški Beli. dne 5. septembra 1909.

Podružnice Spljet, Celovec

- In Trst -
- Delniška glavnica -
- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun, ter je obrestuje po čistih 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.

Podružnice Spljet, Celovec

- In Trst -
- Rezervni fond -
- K 300.000. -

Razpis.

Radi oddaje prizidja župne cerkve v Šmarjeti

(Dolenjsko) vršila se bode

ofertna obravnava dne 6. vinotoka 1909

v župnišču v Šmarjeti. Postavno z 1 K kolekovane oferte je poslati istega dne do 10. ure predpoldne na župni urad v Šmarjeti, na zakasnele ponudbe se ne bo oziralo.

Dotične načrte, stroškovnik in stavbene pogoje si vsakdo lahko ogleda v župnijski pisarni istotam.

Proračunjeno je:

1. Posipanje starega zidovja i. t. d.	K 1.775,—
2. Stavbena dela	23.659/21
3. Tesarska dela	2.689/44
4. Kleparska in krovna dela	7.575/40
5. Mizarska, ključavničarska in plesarska dela	5.106/60
6. Kinčevalna dela	2.622/20
7. Steklarska dela	1.700/10
8. Strelvodna dela	268/50

Skupaj . . . K 45.396/45

Ponudbe se lahko stavijo za skupna dela ali pa za posamezna dela ter se pošiljajo po pošti ali pa osebno izroči župnišču.

Podpisani župni urad si pridržuje pravico izbrati izmed ponudnikov graditelja ne oziraje se na visokost ponudbenih cen.

Župni urad v Šmarjeti, dne 9. kimovca 1909.

A. Zaman, župnik.

2524 1—1

Lepo stanovanje v novi hiši

v solnčni legi, z električno razsvetljavo, obstoječe iz treh sob, kuhinje, jedilne shrambe, sobe za posla in z vsemi pritliklinami, se odda za november-termin. Poizvedbe: na Jurčičevem trgu št. 2, III. nadstropje. 2478 3-1

Sodi na prodaj.

Novi in rabljeni transportni in skladišni sodi razne velikosti za vino, žganje, se dode najceneje po ugodn. plačil. pogoji, tudi komisijska zaloga, pri Schwarz & Fabian, Budapest VII. Erzsebetkörut 35, Telefon 116-27. Najcenejši vir za producente in razprodajalce. Posredovalci se honorirajo! 2374 6-1

Slovenci, pozor!
pri nakupovanju vencev.

Fr. Iglič

Ljubljana, Mestni trg 11

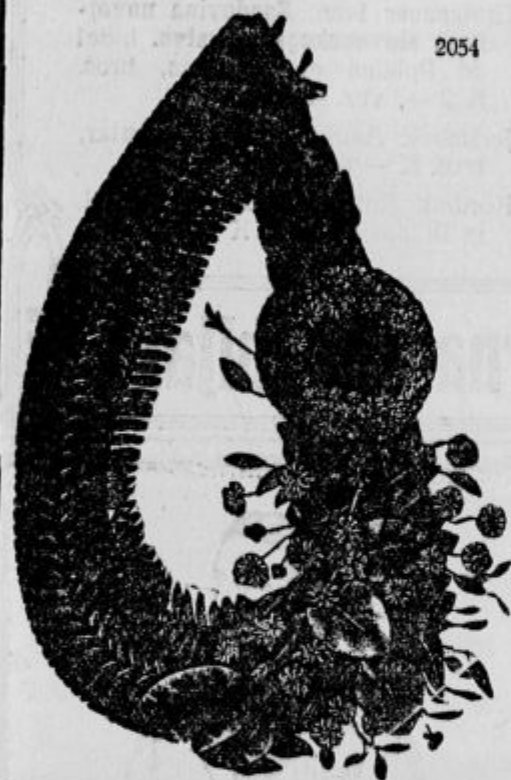
prilporeča največjo zalogo krasnih

**nagrobniñ vencev
in trakov z napisi.**

Zunanja naročila se izvršujejo
hitro in točno.

~ Cene brez konkurence! ~

2054

2506 1—1

Prostovoljna sodnijska dražba posestva.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Doberlivesi se na prošnjo lastnika Janeza Terlep prodajo na javni dražbi naslednji predmeti:

Novakovo posestvo v Kamenu vl. št. 1 kat. obč. Kamen, ki meri 9 ha, 18 a, 48 m² in znaša čisti dobiček 112 K 70 v in sicer:

I. hiša št. 6 v Kamenu in gospodarsko poslopje, 8 njiv, 3 travniki, 4 pašniki, 1 vrt, 5 gozdov;

II. premičnine in sicer živino:
1 vol, 2 kravi, 1 kobilu, 6 prašičev, krma in žito, vsa hišna in gospodarska oprava (izvemši hišno opravo v 2 sobah in v kuhinji);

III. cela nasetev;
skupaj za izklicno ceno 18.000 K.

Jamščina znaša 200 K.

Pri posestvu bo od davna gostilničarski obrt obrtovan.

Prebitek čez vknjiženi dolg se mora v treh mesecih po dražbi v c. kr. notarski pisarni v Doberlivesi v gotovini položiti, in sicer z 4% obresti od dne dražbe.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne bodo sprejemale.

Dražbeni pogoji in zemljiškoknjižni izpisek se lahko vpogledajo pri tukajšnji sodnji.

Dražba se vrši

20. septembra 1909 ob 2. uri popoldne na licu mesta v Kamenu.

C. kr. okrajno sodišče Dobrlaves, oddelek I.,
dne 1. septembra 1909.

Opr. št. Nc. L. 105/9

Priporočam svojo sedaj izdelano perilo, platno in bombaževino za rjuhe in drugo perilo. Krasni vzorci pravih švicarskih vezil in namiznih oprav tudi za kavo in čaj, žepnih rut in brisalk, nogavice in otročje pletenine.

Opreme za neveste!

Lastna šivalnica, pralnica in likalnica vse na električni obrat.

Znano dobro blago in nizke cene.

Anton Šarc, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 8.

2543 4—1

Prešernova
ulica št. 3.

Šolske knjige

za vse šole v najnovejših, odobrenih izdajah, kakor tudi vse druge šolske potrebščine v najboljši kakovosti in po zmernih cenah priporoča

Lav. Schwentner, knjigotržec v Ljubljani.

2491 10—1

Razprodaja

v konkurzno maso Ivana Stöckl spadajočih premičnin se vrši v Starem trgu pri Ložu na javni sodni dražbi v

ponedeljek dne 20. septembra t. l.

in sledeče dni dopoldne od 8. — 12. in popoldne od 2. — 6. ure.

Proda se razno špecerijsko in manufakturno blago, železnina in galanterija: oblačilno blago, klobuki, rute, srajce, nogavice, čipke, trakovi, kava, cikorijska, mlo, žganje, konjak, usnje, čevlji, steklo, papir, pohištvo, slamoreznica) in drugo.

Proda se pa tudi vse na 7000 K in 12.000 K cenjeno blago skupno ali v partijah iz proste roke. Ponudbe z 10% varščino do 17. t. m. dop. upravitelju konk. mase

2542 6—1

Jakob Kogej,
c. kr. notar v Ložu.

Knjigarna

Kleinmayr & Bamberg
v Ljubljani, Kongresni trg št. 2

priporoča svojo

popolno zalogo

vseh na tukajšnjih in zunanjih učiliščih, zlasti na tukajšnji c. kr. I. in II. državni gimnaziji, na c. kr. državni gimnaziji z nemškim učnim jezikom, c. kr. državni višji realki in c. kr. moškem in ženskem učiteljsku, na privatnih, ljudskih in meščanskih šolah uvedenih

šolskih knjig

najnovejših izdaj po najnižjih cenah.

Zaznamki uvedenih učnih knjig se oddajajo zastonj.

Edine vremenu-stanovitne apneno-fasadne-barve

za prebarvanje hiš, cerkva, župnišč, šolskih in javnih poslopij priporoča po izvanredno nizkih cenah

Adolf Hauptmann v Ljubljani

Vzorci apneno-fasadnih barv brezplačno in poštne prosto.

2253 20—1

Povodom začetka šole priporoča
modna trgovina P. Magdič, Ljubljana nasproti
glavne pošte —
za dijake in dijakinje
perilo, klobuke, čepice, majice, nogavice,
rokavice, dežnike, kravate, naramnice,
podveze, žepne robce, glavnike, krtače,
milo, predpasnike, pase, torbice, gumbe,
moderce, telovadne črevlje i. t. d., i. t. d.

Mesarski vajenec

2527 od poštenih starišev, 3-1
se sprejme takoj pri
Fr. Šumiju, posestniku in mesarju v Kranju.

Iščem lokal v najem

na deželi v kakem trgu ali v bližini
trga, ki bi zadostoval za večjo za-
logo moke. Anton Polanc, valjni
mlin, Radeče pri Zidanem mostu.

Pozor kolesarji!

Edino zastopstvo za Kranjsko za prava Puch-kolesa:
„Specijal“ Puch-kolesa . . . . . K 150.—
„Curier“ kolesa . . . . . „115“—
Najboljše pneumatike Reithoffer-jeve. — Najnovejši
šivalni stroji od K 66.— naprej. (1)
Za preknopvalce ista cena, kakor v tovarni!
Ker prodajam brez potnikov, vsled tega vse blago veliko ceneje.

Ceniki zastonj in poštnine prosto.

Z odličnim spoštovanjem

FR. ČUDEN

urar in trgovec v Ljubljani.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

Ima v zalogi

šolske knjige za vse šole,

ljudske, obrtne, meščanske in
srednje šole v najnovej. izdajah.

Seznamke predpisanih učnih knjig oddaja brezplačno.

Bukvarna je založila in v lastni tiskarni tiskala sledeče učne knjige:

Brinar Josip, Zgodovina za meščan-
ske šole z 21 slikami, vez. K 2'20.

Matek Blaž, Aritmetika in algebra
za srednje in višje gimnazijske
razrede. I. del broš. K 2'20.

Matek Blaž, Geometrija za srednje
in višje gimnazijske razrede,
I. del broš. K 2'—.

Mazi Josip, Geometrijski nazorni
nauk za prvi razred srednjih šol,
vez. K 1'—.

Pajk Milan, Zemljepis I. del, vez.
K 1'80.

Pečjak, dr. Gregor, Katoliški verouk
za višje razrede srednjih šol. Druga
knjiga: Resnice kat. vere. K 2'80.

Stroj Alojzij, Liturgika. Nauk o bo-
gočastnih obredih sv. katoliške
cerkve s 40 slikami, vez. K 1'40.

Svetina, dr. Ivan, Katoliški verouk
I. knjiga, vez. K 2'80.

Tominšek, dr. Josip, Grška slovnica,
vez. K 3'—.

Tominšek, dr. Josip, Grška vadnica,
vez. K 3'50.

□ □ □

Breznik Anton, Slovanske besede
v slovenščini, broš. K —'80.

Dokler Anton, Slovarček k izbranim
Ovidijevim pesmim Sedlmayerjeve
izdaje, vez. K 1'90.

Grafenauer Ivan, Zgodovina novej-
šega slovenskega slovstva. I. del
od Pohlina do Prešerna, broš.
K 2'—, vez. K 2'50.

Jeršinovič Anton, Livijev komentar,
broš. K —'60.

Koritnik Anton, Slovarček k I. II.
in III. spevu, broš. K —'80.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Bolehajoči na pljučih in v vratu, astmatiki in bolni v grlu!

Kdor se hoče za vedno znebiti bolezni na
pljučih ali v grlu, bodisi se tako trdovratna,
ali astma, če je še tako zastarana in do-
zdevno neozdravljiva, naj se obrne na
A. Wolffsky-ja v Berolinu, N., Weissen-
burgerstraße 79. Tisoči zahvalnic je za-
dostno jamstvo za veliko zdravilno moč
enega zdravljenja. Brošura zastonj.
2400 10-1

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Proda se v prijaznem trgu

gostilna

s koncesijo in vso pripravo. Posebno pripravno za
kakega penzionista ali rokodelca. Cena 7500 K.
Več se izve pri Ratislav Žmitek, pošta Bohinjska
Bistrica. 2536 3-1

H. Volk, kemična pralnica Šoštanj, Štajersko

se priporoča za snazhenje vsako-
vrstnih oblek itd. Cene primerno
nizke. Delo solidno in se tekom tedna izvrši.
Sprejemalnica za Ljubljano pri I. Magdiču,
krojaču, Miklošičeva cesta 10.
860 30-1

2515 1

Za jesen in zimo

priporoča tvrdka

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ul. 9
svojo bogato zalogo
izgotovljenih oblek
za gospode in dečke

ter mične novosti

v konfekciji za dame in deklice

Ceniki zastonj in franko

Največja izbira je samo v

„Angleškem skladišču oblek“

Ljubljana, Mestni trg 5

čez 3000 kom. jesenske in zimske obleke za gospode in dečke od K 10'— višje, čez 1000 kom. površnikov in raglanov od K 12'— višje, čez
3000 pelerin od K 8'— višje, čez 15.000 kom. najnovejše konfekcije za dame in deklice kakor jopice, paletoti, mantilje, pelerine, kostume,
krila in bluze.

Odjemalci na debelo dobijo znaten popust in sicer:

Double pelerine ali iz lodna od K 6'40 višje, plišaste jopice od K 10'— višje, lodnasti klobuki za dečke 1 dcl. od K 18'— višje, lodnasti
klobuki za gospode 1 dcl. od K 24'— višje, plišasti klobuki 1 dcl. od K 60'— višje.

O. Bernatovič.